СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 44. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25 ЛЮТОГО 1948 No. 44. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 25, 1948 VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свобода": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ЗА НЕГАЙНЕ ВВЕДЕННЯ ПРОГРАМИ ПОБУДОВИ НОВИХ ДОМІВ

Вашинґтон, 23 лютого. — Президент Труман віднісся до конґресу з домаганням продовжити федеральну контролю над комірним до 30 квітня 1949 і поробити негайні приготування до енерґійного переведення пляну розбудови мешкальних домів. Теперішний закон про контролю чиншів виґасає в найближчу неділю, отже на його місце мусить прийти новий закон. Про побудову нових мешкальних домів сказав президент у своїм посланні, що недостача мешкальних домів може довести до захитання постійних відносин у нашій країні. Програма будови нових домів передбачує по 1,000,000 домів кожного року впродовж 10 років, а це значить 10,000,000 домів взагалі. Тому, що будова домів ще пинято, комірне на доми підскочило на 60% від часу покінчення війни, твердить президент.

НЮАРСЬКА ГРОМАДА НАЙЕНЕРҐІЧНІЙШЕ ЗАЙМАЄТЬСЯ НОВИМИ ІМІҐРАНТАМИ

Ню Йорк. — В суботу 21 лютого приїхало кораблем Марін Тайґер біля 600 осіб з Европи, а між ними 60 нових українських іміґрантів. Майже половина з них приїхали на корпоративні афідевіти й тому вони затрималися в нюйорських притулках, доки не найдуть собі мешкань. Проблема з вишуканням мешкань стає з кожним днем складніша, бо в Ню йорку за мешкання незвичайно важко з огляду на недостачу власних домів серед українців. Досі найбільшу допомогу в справі мешкань для нових іміґрантів давали українські громадяни з Нюарку, одначе й там уже не стає місця. Конечна отже допомога подальших українських громад у справі розселення.

СЕН. ТЕЙЛОР У МОСКВОФІЛЬСЬКІЙ ПАРТІЇ

Вашинґтон. — Сенатор Ґленд Ґ. Тейлор, із Айдаго, виступив з Демократичної Партії і злучив свою долю з долею Генрія Волеса. Він по радіо заявив, що приймає запросини Волеса й прийме становище кандидата на віцепрезидента в третій партії. Він сказав, що він не залишає Демократичної партії ,зате ця партія залишила його. Коли репортери запиталися про його погляд в справі повільного опановування Совєтами европейських країн, Тейлор сказав: „Коли Волес буде вибраний президентом, тоді Росія змінить своє відношення. Вона не буде строга у відношенні до своїх сусідів. Росіяни вірять, що наші наміри не є мирні і тому не спихайте вини на них, коли берете під увагу світове положення".

БРИТАНІЯ РІШУЧА В СПРАВІ ФАЛЬКЛЯНДІВ

Лондон, 23. лютого. — Британський прем'єр Атлі, відповідаючи сьогодні на запит в Палаті громад в справі спору між Британією, Чіле і Арґентиною за Фалькляндський архіпеляґ, заявив, що Британія не думає резиґнувати з будьяких своїх територій в будьякій частині світу.

ПІВДЕННІ ҐУБЕРНАТОРИ ПРОТИ ЗРІВНАННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Вашинґтон. — З конференції десятьох ґубернаторів південних стейтів, які ще радять у Вашинґтоні, появилася опов'істка, що провідники Демократичної партії незабаром пізнають, що південні стейти не можна вважати, що „вони находяться в демократичному мішку", коли президент Труман буде дальше обстоювати переведення засади зрівнання громадянських прав у південних стейтах. Предсідник Красвого Демократичного Комітету, сен. Дж. Гаверд Мек Ґрат, заявив, що ґубернатори не можуть приневолити провід партії відтягнути програму зрівнання прав, проголошену президентом.

ГАРНА ПОГОДА ПРИ СВЯТКУВАННІ ДНЯ УРОДИН ВАШИНҐТОНА

Ню Йорк. — Звіти пресових агенцій звідомляють про різнородні паради з нагоди святкування дня уродин Джорджа Вашинґтона в понеділок 23 лютого. Паради були удачні в більшості міст завдяки гарній погоді. Церкви були переповнені членами різних патріотичних організацій ранком, а після богослужень були різні патріотичні зібрання й обіди, на котрих виголошено відповідні промови. У більших містах відбулися вуличні паради ветеранів і скавтових дружив.

ПОМЕР ДЖАН ҐРЕҐ, АВТОР СИСТЕМИ СТЕНОҐРАФІЇ

Ню Йорк, 23 лютого. — У 80 році свого життя помер д-р Джан Робер Ґреґ, автор системи стенографії свого імени, якої тепер учаться 18,000,000 людей по цілому світу. Він народився в північній Ірляндії, а коли почав ходити до народної школи, припадково розбив собі голову і це вплинуло на його упосліджения в науці. Він почав тоді бокувати від учителів і учнів і віддався „швидкому писанні". У 18 році життя став знавцем стенографії в Ґлесґо, в Англії, куди опісля переселився. Він переконався, що досі існуючі системи стенографії були тяжкі й тому він склав свою власну систему. Перший підручник власної стенографії склав Ґреґ в 1888 р. До Америки приїхав в 1893 р. і тут поширив свою методу.

СЕНАТ ПРИСПІШУЄ ПОДАТКОВИЙ БИЛ

Вашинґтон. — Сенатська фінансова комісія ухвалила взяти на денний порядок податковий законопроєкт, який передбачує знижку особистодоходового податку на рік 1948. Сенатська комісія надіється, що цей бил буде готовий для дискусії в повнім сенаті вже найближчого місяця.

Теперішня пора найкритичніша в історії — погляд Маршала

Ричмонд, у стейті Вирджінія, 23. лютого. — Секретар стейту Джордж С. Маршал сказав сьогодні, що він не знає іншої хвилини в нашій історії, коли світове положення було в такому критичному стані, як саме тепер. Він признав, що є багато розбіжних думок над цим, що треба робити в теперішнім положенні, одначе з своєї точки погляду він стверджує, що Злучені Держави не можуть стояти осторонь і лише приглядатися, як решта світу бореться з своїми проблемами. Це сказав Маршал на обіді в Клубі Військового Інституту в Ричмонд.

ПРЕЗИДЕНТ ОБІЦЮЄ ДОПОМОГУ ДІВИЧИМ ОСТРОВАМ.

З президентського корабля Ґрініч, на Карібійськім морю, 23. лютого. — Президент Труман покінчив відвідини островів на Карібському морю і вертається до морської бази у Ґвантанамо, на острові Куба. Він відвідав щойно остров Ст. Кроа, серед Дівичих островів, де обіцяв мешканцям фінансову допомогу в імені Злучених Держав. Попереднього дня президент Труман відвідав Шарлот Амалі на острові Ст. Тамес в тій самій громаді островів і там виголосив промову з нагоди століття звільнення невільників. У промові заповів президент, що то замало осягнути політичну свободу, а треба ще поширити свободу духа, тобто свободу релігії, свободу від біди і свободу від страху. Америка підтримує Обєднані Держави у їх змаганні завести ці чотири свободи по цілому світу. Він висловив переконання, що О.Д. осягнуть успіх у своїх змаганнях.

АМЕРИКА НЕМАЄ ВОЄННОГО СОЮЗНИКА — ГУВЕР.

Ню Йорк. — Нема у світі воєнних союзників, на яких Злучені Держави могли б рахувати на випадок нападу. Европа поділена і ослаблена саме тоді, коли над її карком стоїть Червона армія всилі півтретя мільйона вояків. Одначе Европа може бути врятована, коли буде створена Федерація Західно - Европейських держав, обєднаних взаємною обороною. Такі думки висловив бувший президент Еерберт Гувер на обіді організації Сини Революції в готелі Валдорф Асторія з нагоди дня уродин Вашинґтона. Він подав свій плян для скріплення заборола проти комунізму: Треба Плян Маршала ввести в життя з допомогою Обєднаних Держав. Тоді не лише осягнеться солідарність світу, але теж і не буде виключної відповідальности Злучених Держав, коли б прийшло до крізи. Гувер боїться, що в критичному моменті Англія й західна Европа могли б заявити свою неутральність, а тоді Америка осталась би сама.

СНІГОВІЯ В ЕВРОПІ.

Париж, 23. лютого. — В останніх днях майже цілий европейський континент, з Еспанією включно, навістила велика сніговія, в деяких країнах перша більша в цьому році. Бідним европейцям та ще й сніг в очі.

ВИРІШУЄТЬСЯ СПРАВА МІЖНАРОДНОЇ АРМІЇ ДЛЯ ПАЛЕСТИНИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 24. лютого. — Сьогодні тут відбудеться засідання Ради Безпеки О.Д., на якому мала б бути остаточно вирішена справа міжнародної армії для Палестини, щоб перевести там в життя рішення Загального Зібрання О.Д. щодо поділу цеї країни. На сьогоднішньому засіданні виявить своє становище Америка, що вже є вирішене, тільки ще держиться в таємниці. Тимчасом вчора п-ні Рузвелт, Герберт Ліман, сенатор Томас і Сомнер Волес звернулися до уряду Злучених Держав, як і до ОД з пропозицією, щоб таку армію встановити на базі контінґентів з поодиноких країн, бо тільки це може врятувати престіж О.Д. не тільки в Палестині, але й в світі взагалі.

ЖАХЛИВА ЕКСПЛЬОЗІЯ ЗНИЩИЛА ЖИДІВСЬКУ ВУЛИЦЮ В ПАЛЕСТИНІ

Єрусалим, 22. лютого. — Сьогодні вранці трапилась жахлива експльозія на головній жидівській вулиці в цьому місті, на вулиці Бен Єгуда, майже цілком знищивши її та вбиваючи біля пів сотні і важко поранивши понад сотню людей. Араби признаються, що це вони спричинили вибух, а жиди роблять співвинними теж британців.

СУДИТИМУТЬ 22 ВОЯКІВ У.П.А. ЗА ВБИВСТВО ГЕН. СВЕРЧЕВСКОГО

Варшава, 23. лютого. — Аґенція Асошіейтед Прес подає таку вістку: Польська поліція безпеки заарештувала 22 українських націоналістів, яких підозрівається, що вони в березні минулого року вбили генерала Карла Сверчевського. Генерал, другий заступник міністра народної оборони, був вбитий під час інспекційної поїздки в південно-східній Польщі. Групу українських націоналістів судитиме військовий трибунал у Варшаві.

ЩЕ В СПРАВІ УТЕЧІ „БУРЛАКИ".

Прага, 16. лютого. (ІК). — У звязку з втечею командантa ославленого відділу УПА „Бурлака" — Щиґельського разом з 4 членами його штабу з Кошицької твердині і опісля з їх зловленням, тут виринається цілий ряд здогадів, базованих на факті, що полонених дуже гостро берегли з огляду на викриту вже спробу втечі. Існують здогади, що „втеча" і „зловлення" могли бути тільки хитро продуманим трюком з метою виправдати перед світом та чеським громадянством евентуальну видачу полоненого штабу відділу УПА Бурлак советським властям, закриваючись „недостачою належних охоронних засобів перед їх втечою.

Д. ЛУКІЯНОВИЧ НА СИБІРІ.

„Українець у Франції" одержав потвердження вістки, що большевики заарештували у Львові відомого українського вченого і письменника, проф. Дениса Лукіяновича та вивезли його на Сибір.

Булґанін закликає советську армію до „боєвої готовости"

Москва, 23. лютого. (ЮП). — Сьогодні припадає 30-річниця з дня створення колись червоної, а тепер советської армії. З тої нагоди по советських містах стріляли з гармат, теж в Києві, Львові, Одесі і Севастополю, а в Москві в Большому Театрі відбулася святочна імпреза, в якій взяли участь члени советського уряду зі Сталіном на чолі та акредитовані в Москві закордонні дипломати. Відповідну промову виголосив советський міністер збройних сил, маршал Ніколай А. Булґанін, закликаючи советську армію до постійної „боєвої готовости" з огляду на американських і британських „підпалювачів війни". Булґанін твердив, що советську армію вже переорганізовано на мирний лад, „великі частини" демобілізовано, натомість „найновішою зброєю" забезпечено тих, що залишились.

ТИФ В РУМУНІЇ.

Париж, 23. лютого. — Румунський уряд звернувся до ООД за допомогою в поборюванні пошесті тифу, що в загрозливих розмірах щораз більше поширюється в країні. Протягом останнього тижня занотовано 2,500 випадків захворіння, головно між дітьми. Міжнародний Фонд для Дітей вже вислав більшу кількість необхідних медикаментів.

МОСКВА ТРИЮМФУЄ ВИБОРОМ АЙЗЕКСОНА.

Москва, 23. лютого. (АП.) — Московська „Правда" у вчорашньому виданні надрукувала аж окрему статтю зприводу виборчої перемоги Айзексона в Бронкс, тріюмфуючи „блискучою перемогою прогресивних сил" та заповідаючи „поразку американських імперіялістів" в найближчих виборах на президента. Тимчасом один знавець відносин в виборчому районі Айзексона вчора стверджує в „голосах народу" в „Дейлі Нюз", що в цьому районі з однаковим успіхом міг би кандидувати і сам „Джов" Сталін.

В КВІТНІ ВІДБУДЕТЬСЯ КОНҐРЕС ПАРТІЇ ДЕ ҐОЛЯ.

Париж, 23. лютого. — В квітні в місті Марсей відбудеться перший конґрес протикомуністичного „Обєднання Французького Народу", що піддержує політику ген. де Ґоля. Ген. де Ґоль сам мав би бути предсідником конґресу.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПЕРЕВОРОТ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

КРІЗА ЧЕХОСЛОВАЦЬКОГО УРЯДУ; КОМУНІСТИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ ОПОЗИЦІЮ В ЗМОВІ ПРОТИ ДЕРЖАВИ; КУЛЕМЕТИ НА ВУЛИЦЯХ ПРАГИ; КОМУНІСТИ ЗАХОПИЛИ ВЛАДУ В СЛОВАЧЧИНІ.

Прага, 23 лютого. Чехословаччина, ще єдина країна в совєтській сфері впливів, яка досі з успіхом ставляла опір комуністичній меншості і зберігала демократичні форми влади, сьогодні переживає найбільшу крізу від часу наїзду націстів в 1939 році. Минулої суботи під напором комуністів з чеського уряду зрезиґнували некомуністичні міністри. Президент Бенеш резиґнації не прийняв і ще продовжуються переговори. Тимчасом комуністичні міністри внутрішніх справ і війни сьогодні виступили з прилюдним обвинуваченням проти найбільшої в країні Чеської Національно-Соціялістичної Партії, закидуючи їй „змову збройного перевороту в державі". Рівночасно комуністична і до зубів озброєна поліція переводить труси в приміщеннях партії, конфіскуючи документи і діловодство. На вулицях в поодиноких частинах Праги поставлено кулемети. Переведено численні арештування, включно з військовими офіцерами і студентськими провідниками. Комуністи обвинувачують опозицію, що вона плянувала захопити в Празі радіовисильню та державні будинки і установи та почати революцію в цілій країні. Тимчасом в Словаччині комуністи викинули зі словацького автономного уряду членів Словацької Демократичної Партії, що має більшість в країні, та заявили, що буде створений новий уряд, що відповідав би політичній лінії чехословацького комуністичного премієра Ґотвальда. Для піддержки комуністичних заходів на завтра в полудне опановані комуністами професійні спілки проголосили одногодинний ґенеральний страйк. Президент Бенеш видав відозву до народу, взиваючи до спокою та заповідаючи вияснення положення в найближчих днях. Загально вважається, що Чехословаччина переживає останні дні своєї короткотривалої волі.

СТАЛІН МАВ ПРОПОНУВАТИ ЗУСТРІЧ З ПРЕЗИДЕНТОМ ТРУМАНОМ

Париж, 23 лютого. Реймонд Ґенрі, московський кореспондент паризької вечірної газети „Інтрансіжент" пише сьогодні в застереженій правами статті, що Сталін мав запропонувати президентові Труманові зустріч в Стокгольмі та спільні наради в справах, що інтересують обі країни. Цю пропозицію мали зробити совєтські представники в Німеччині на спільних нарадах з ген. Клеєм та амбасадором Морфі. Докищо немає ані потвердження, ані заперечення цеї вістки.

СОВЄТИ ІМЕНУВАЛИ АМБАСАДОРА ДО ТУРЕЧЧИНИ

Лондон, 24 лютого. (ЮП) — Московська радіовисильня подала сьогодні рано повідомлення агенції ТАСС про іменування Олександра Лаврішева новим амбасадором до Ту-

ПОЧАЛИСЯ НАРАДИ ЗАХІДНИХ ДЕРЖАВ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Лондон, 23 лютого. Сьогодні тут почалися наради представників Америки, Британії і Франції в справі спільної політики цих країв в Німеччині. До участи в нарадах запрошені теж представники Бельгії, Голандії і Люксембурґу. На початку нарад британське міністерство закордонних справ видало текст гострої ноти, якою відкидається протест Совєтського Союзу проти цих нарад. Подібний совєтський протест був внесений теж урядам ЗДА і Франції і теж відкинений. Такі самі протести зложили теж совєтські сателіти. Британська відповідь не тільки відкидає протест, але і зі свого боку гостро обвинувачує Совєтський [illegible] домий саботаж усіх намагань довести до замирення.

ГРЕКИ В АМЕРИЦІ І БРИТАНІЇ НА ДОПОМОГУ СВОЇМ БРАТАМ

Атени, 23 лютого. Шеф американської військової місії в Греції, ген. Ливесей, сьогодні повідомив, що греки в Британії і ЗДА зложили понад 1,029,600 долярів на допомогу своїй країні в боротьбі проти комунізму. За ці гроші грецька армія дістане 35,000 рушниць найновішого брит. типу.

8-го БЕРЕЗНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ПЛЯНУ МАРШАЛА

Париж, 23 лютого. У французьких урядових колах сьогодні заявили, що 8-го березня мали б відбутися тут наради керівного комітету 16-ти заінтересованих Пляном Маршала країн. Завданням цих нарад було б вирішити справу постійного комітету, який координував би американську допомогу з власною европейською продукцією.

БРИТАНІЯ СКРІПЛЮЄ СВОЮ АВІЯЦІЮ

Лондон, 23 лютого. Британський міністер авіяції Артур Гендерсон сьогодні заявив в парляменті, що британський уряд звертає окрему увагу на скріплення своїх повітряних збройних сил, головно бомбардувальників. Гендерсон вважає, що сильна авіяція в теперішньому положенні є найкращою обороною Британії перед будьякою аґресією.

СОВЄТИ ПРОДОВЖУЮТЬ ОКУПАЦІЮ ПОРТУ ДАЙРЕН

Шанґгай, 24 лютого. (АП) — Американські очевидці сьогодні ствердили, що совєтські війська продовжують окупацію манджурського порту Дайрен, хоча совєтський уряд вже давно повідомляв про його евакуацію.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИБОРЧІ ТРУБИ

Президент Труман уже розпочав виборчу кампанію як формально ще не проголошений Демократичною партією кандидат на президента у цьогорічних президентських виборах, а теж і в імені своєї партії, яка хотіла б при нових виборах здобути більшість у конгресі й задержати владу в Білому Домі. Щоправда, виборчу кампанію розпочав вчасніше Волес, блудний син Демократичної партії, завдаючи їй важкі удари своєю „Третьою Партією", та куди важніша є ця кампанія, яку поведе Труман, дійсний голова Демократичної партії та її політичний речник. Традиційно вашингтонський Джеферсон-Джексон Бенкет є цею демократичною трубкою, яка в році президентських виборів дає знак до наступу. Так на яку ж політичну нуту трубили на цьогорічнім бенкеті?

Президент Труман, головний бесідник на бенкеті, заявив, що думає повести виборчу кампанію під кличем, що в Білому Домі та в новому конгресі повинні знайтися визнавці „позитивного, прогресивного лібералізму". Демократична партія повинна далі остати при державній кермі в Білому Домі, а теж дістати втрачену більшість в палаті репрезентантів та в сенаті, бо саме вона є по традиції прогресивною та ліберальною.

З промови президента Трумана виходило, що була б велика катастрофа для Злучених Держав і світу, як би так засів у Білому Домі представник американської „ізоляції", під чим треба розуміти кандидата Республиканської партії, хто б він им був. Далі президент клав натиск і на те, щоб не дати на себе впливати гарним словам Волеса про „сіру людину", про яку президент сам заговорив кількома наворотами, немов підкреслюючи, що Демократична партія є якраз партія бідної, звичайної людини. Цій „сірій людині" приобіцяв президент Труман навіть ще більше, ніж це зробив Волес, що, як знаємо, є „спецом" у цьому, коли, як і що говорити про сіру людину, та що їй приобіцяти. Очевидно, президент Труман не забув ще додати, що було б годі сподіватись звичайній людині добра від „реакціонерів" та „аристократів", себто від республиканців, як би так вони знайшлися у Білому Домі.

Отже демократичні виборчі кличі такі: Демократична партія є поступова і ліберальна, яка дбає за сіру людину; Республиканська партія реакційна, ізоляційна й аристократична, дбаючи за інтереси банкирів та великих промисловців. Третя Партія це демагоги, якщо не комуністи.

Нам здається, що американський нарід уже визнається на вартості виборчих кличів, від кого вони не походили б. Самі назви не багато говорять і не багато вартують. Тому не поможе багато Трумановi як кандидатові, що він „прогресивно-ліберальний", ні не зашкодить республиканцям, коли демократи називають їх „реакціонерами" та „ізоляціоністами", бо так є, що в обидвох партіях є поступові й реакційні елементи. Президент Труман матиме ще нагоду виявити перед виборами практично, як він розуміє свій поступ у домашній та закордонній політиці. Але може це зробити теж і республиканська більшість в конгресі. Отже слідкуймо за тим! Знову Волес, як був балакуном, таким остане, але шкодити може.

Суспільне забезпечення... перед виборами

Законопроект республиканського конгресмена Роберта В. Кіна в справі поширення суспільного забезпечення на всіх, хто лише працює, є важним причинком до змагань устабілізувати економічно кожного громадянина в Америці. Він передбачує не лише забезпечення на випадок безробіття, але й пенсію на старість більшому числу людей, ніж це дає теперішній закон. З недавньої промови президента з нагоди отворення теперішньої сесії конгресу звісно, що президент заповів іменем уряду посилити змагання для поширення суспільного забезпечення. Зрештою з цією думкою носився ще президент Рузвелт і президент Труман лише унаслідив цю ідею по своїм попередникові.

Не знати, скільки правди в голосах деяких скептиків, що як Демократична так і Республиканська партії зголошують оці проекти лише тому, що це передвиборчий час. Значить, що обидві партії не думають дотримати обіцянки. Та як вийти з заложення, що добра справа мусить перемогти, то варт розглянути цю справу.

Саме того дня, коли конгресмен Кін зголосив свій законопроект, Оскар Р. Ювинг, федеральний адміністратор суспільного забезпечення вислав до конгресу довгу лісту проектів, які змагають до поправи теперішньої системи цього забезпечення. Найбільш радикальна пропозиція є ця, щоб з федеральних податків кожного року доплачувати відповідні фонди на покриття видатків суспільного забезпечення. Само собою, що така пропозиція мусить піднести висоту податків. Вона передбачує забезпечення на старість усім працівникам, яких тепер нараховують 60,000,000, а також і посмертні запомоги позісталій при житті родині. Незабаром, як кажуть, призидент вишле свої конкретні проекти конгресові в цій справі.

Ніхто не надіється, щоб проект Ювинга або проект Кіна перейшов у теперішній сесії конгресу. Коли б не було інших пекучих справ, то ще можна б думати, що відповідні конгресові комісії візьмуться за цю справу. Але тому, що закордонні відносини вимагають **наглого** вирішування справ оборони й допомоги, домашні справи поставлено на кінцеву черту.

Акт з 1935 року передбачує оплату по 1% платні як для робітника, так для роботодавця на пенсійний фонд і на посмертні допомоги. В 1950 році ці оплати мають бути піднесені до 1½%, а в 1952 до 2%. Мінімальний бенефіт на підставі закону є $10 місячно пенсії для самітної людини після 65 року життя, коли ця людина платила від 1936 року постійно податки впродовж 10 років, або бодай половину часу від 1936 року до часу пенсії. Жонатий чоловік дістає ту саму пенсію, доки його жінка не дійде до 65 року життя і тоді вона дістає $15 місячно. Одначе пенсійна сума росте відповідно до більшого числа літ, впродовж яких робітник платить податки і відповідно до висоти заробітків.

Законом з 1935 року не обнятих є яких 17,000,000 людей, які працюють самі для себе, а між ними є фармері, фармерські робітники, домашня прислуга, прислуга по шпиталях, суспільні працівники, а теж і службовці та урядовці міських, стейтових та федеральних установ.

Новий проект, підготований урядом, мав би обняти біля 750,000 нових осіб, які стоять на границі між зарібниками і самозарібниками. Туди належать ще тисячі осіб, які працюють на підставі контракту і вважають себе незалежними, такі от, як агенти обезпечень на життя або від вогню; продавці, що дістають заплату процентово від проданого товару; самостійні продавці газоліни в газолінових стаціях, хоч вони їх лише віднаймають від газолінових підприємств і т. п. Не обняті законом жінки й господині, що ведуть домашнє господарство, робітниці, які виробляють різні вироби вдома на доручення крамниць і т. п.

Верховний Суд вирішив, що такі особи, які є економічно залежні від інших, мають вважатися за наємців, а не за підприємців чи незалежних, хоч би вони працювали за контрактом. Тому такі робітники мають право до суспільного забезпечення, одначе вони повинні платити податок.

Саме над цею справою ведеться спір, бо багато людей затають рід роботи, щоб не платити податків, а затє не дістають суспільного забезпечення. Отже тому нові законопроекти мають на увазі ясно обняти згадані роди робітників, замісць пускатися на інтерпретацію закону в однім чи другім випадку.

Як один так і другий проект законну має на цілі поширити суспільне забезпечення так далеко, щоб ним обняти 95% населення. Законопроект Кіна згадує виразно, що повинні бути обезпечені всі, хто працює, за винятком залізничників і урядовців, які мають свої пенсійні фонди і священиків, які мають цілком інше суспільне становище і не підходять під розуміння робітників.

Та між пропозицією уряду, яка вже декому звісна, а ще не оприлюднена і пропозицією конгресмена Кіна є та різниця, що уряд хоче ввести старечу пенсію вже від 60 року життя, а Кін від 65 року. Обі пропозиції передбачують підвищення старечої пенсії так, щоб самітна людина діставала найменше по $20 місячно, жонатий чоловік мав би дістати теж $20, доки його жінка не дійде до 65 року життя, а тоді він діставав би $30. Проект Кіна дозволяє пенсіонованому чоловікові взяти бічну роботу до $30 місячно, бо теперішній закон дозволяє на додаткову працю лише до висоти $15. Очевидно, що це є лише мінімальні оплати, бо від більших заробітків місячна пенсія зростає відсотково. Про це можна довідатися в бюрах суспільного забезпечення, коли прийде час.

Тому, що бил Кіна вже внесений, можна його прилюдно обговорити. Коли буде внесений бил на доручення президента Трумана, тоді можна буде порівняти оба проекти і їх користі. Коли це може мати якийсь вплив на голосування, тоді виборці повинні наставати на кандидатів, щоб приобіцяли дотримати слова в цій справі теж і після свого вибору.

Микола Чубатий.

Століття комуністичного маніфесту та Україна

Цього року в місяці лютім, минає сто літ, як у Лондоні появилася мала брошурка (23 сторінки) в німецькій мові під назвою „Маніфест Комуністичної Партії". Авторами цього маніфесту були два молоді еміґранти з Німеччини, Карло Маркс та Фридрих Енґельс. Свою брошурку назвали вони „Маніфестом Комуністичної Партії", хоч на ділі ніякої комуністичної партії тоді ще на світі не було. Маніфест видала мала групка людей, що оснували собі в Лондоні Лігу для Студій Комунізму. Отже був це гурт радше теоретичного мрійництва, ніж практичної політики, яка є завданням кожної партії.

Хоч комуністичний маніфест був виданий ніби то в імені неіснуючої тоді комуністичної партії, то він був документом сильно претенсіональним, бо кинув такий клич: „Робітники всього світу єднайтеся". Він був написаний незвичайно живою мовою та з візією майбутності, яку автори багато відгадували та щодо якої теж і багато помилялися. Автори маніфесту були переконані, що людство стоїть вже на переодні розпаду капіталістичного ладу його власним безсиллям як історичний пережиток, хоч в 1849 році капіталізм щойно перейняв наслідство по старім шляхоцько-панцизняним (февдальним) порядку та розпочав свій молодечий вік у звязку з розвоєм фабричного промислу, опертого на новочасних винаходах природничих наук, фізики та хемії. Щойно пристосування здобутків науки уможливило повстання фабрик-велеканів, нагромадження великанських капіталів та рівночасно теж і повстання нової кляси фабричного робітництва. Як бачимо, минуло вже сто літ від часу появи комуністичного маніфесту, а капіталістичний порядок на світі ще живе так не видно познак, щоб він так скоро пережився, хоч як коротке життя ворожили йому Карло Маркс та Фридрих Енґельс вже 1848 року.

То згадуючи століття появи комуністичного маніфесту було б зовсім помилковим думати, що комуністичний маніфест Маркса та Енґельса має щонебудь спільного з нинішнім комунізмом, реалізованим в Росії Леніном та Сталіном.

Мрійники зперед сто літ, Карл Маркс та Фридрих Енґельс, були тільки радикальнішими виразниками тих ідей, які пронизували Европу 1848 року. Цей рік був роком генеральним наступу народів, поневолених старими династичними державами, з ціллю добути свободу людині та поодиноким народам. Революційним кличем тогочасної Европи був клич: „Всі вільні люди є собі братьми". Популярним був тоді міжнародний клич свободи людини та самоуправи поодиноких народів.

Той клич свободи людини був такий сильний, що перед його напором тріскали старі деспотичні уряди, а на їх місце приходив конституційний лад з ширшими чи вужчими правами поодиноких громадян. Тому комуністичний маніфест в цім часі не мав ніякого впливу на революційний рух 1848 року, відомого під назвою „Весни Народів". Кличі визволення народів опанували національні рухи, коли комуністичний маніфест, який відривав робітника від його звязку з своїм народом, був тоді голосом чужим та незамітним.

Інтернаціональний характер комуністичного маніфесту був час коли за свободою людини, за її визволенням як громадянина. Тим він основно різниться від теперішнього тоталітарного нелюдського комунізму Советської Росії, що робить з людини машину, позбавлену прав та віддану на експлоатацію верхівки комуністичної партії.

Комуністичний маніфест, що своєю назвою повинен би мати щось спільного з теперішним комунізмом Росії та світовим комунізмом, на ділі має небагато спільного з теперішною комуністичною дійсністю. Американський вчений, Сидней Гук, основний знавець комунізму, та зокрема російського комунізму, ось що пише про комунізм Маркса з 1848 та комунізм Сталіна: „Карло Маркс нині є малою фігурою в державній релігії Російського Комуністичного Пан-Словізму. Він є на шляху цілковитого заслонення його такими іконами як Івана, вже більше не Грізного, але Великого, Петра Великого, Леніна Великого та Сталіна Найбільшого".

Творці маніфесту, люди Весни Народів, навіть у сні не могли собі представити, щоб їх маніфест соціяльного визволення людини, міг стати гробом свободи людини та свободи народів, як це на ділі сталося в нинішній червоній Росії, офіціяльно комуністичній. Проте комуністичний маніфест, а потім Карлом Марксом розвинені думки комуністичного маніфесту в творі Маркса „Капітал", стали початком того бездушного матеріялізму, що нині опановує Росію та став трагедією цілого людства. Став він початком того бездушного матеріялізму тому, що Маркс відривав робітника від рідної землі, від рідного народу, його традиції та робив з нього кільцем тільки в міжнароднім громадянстві без батьківщини". Робітник не має батьківщини", писав Карл Маркс, та вчив робітника ставити вище справи свого жолудка, свого матеріяльного забезпечення понад інтереси рідної країни. Такі погляди могли не бути ще небезпечними для народів державних, де за інтерес батьківщини мусіла дбати сама державна влада. Та такий клич ставав виразною отруєю для робітників поневолених націй.

Інтернаціоналізм Карла Маркса, та соціялізму 19-го століття взагалі, вчив маси робітників ставитись байдуже до справи визволення батьківщини, а звертав усю увагу тільки на здобуття кращого матеріяльного положення. Іншими словами, інтернаціоналізм Маркса йшов на руку пануючим націям на виразну шкоду поневолених націй.

Зокрема **інтернаціоналізм**

(Докінчення на стор. 3-тій).

ВАЛЕРІЯН ПІДМОГИЛЬНИЙ

„ТРЕТЯ РЕВОЛЮЦІЯ"

Оповідання

5)

Він раптом спинився. Вони дійшли до бульвару, що перетинав їм шлях.

— В чому річ? — спитав Альоша. — Ви, може, побачили між деревами тіні клясового підходу?

— Дивись, — шепнув Андрій Петрович, і Альоша відчув його хвилювання, — ти бачиш, пиляють...

На бульварі дві постаті, схилившись навколішки, пиляли огрядну акацію. Навкруги було порожньо й конспіративно.

— Альошо, голубчику! Поможи мені... ми швиденько звалимо — раз, раз... А далі, я сам упораю.

Старий був стурбований невимовно, він нервово стискував свою сокиру.

— Нема коли красти дерева, коли маєш придбати цілий світ, — засміявся Альоша, — прощайте, мій сивий учителю! Вірте мені — тільки не гнівайтесь, — серед жаб мішанського болота ви найсимпатичніша!

— До побачення, заходь, Альошо, — мовив Андрій Петрович, уже побігши. Коло найближчого дерева він спинився, скинув на нього оком — товсте; він обрав трохи далі невеличкого береста на свої сили, розшморгнув пояса, вмить підрубав і припав з пилкою.

На вулиці розпочиналося цікаве. Несподівано з найближчих повдір'їв одинцем, парами й по троє почали виринати постаті з пилками та сокирами. Мовчки приступили до вишуканих дерев. Мовчки дзьобали сокири й зашипіли пилки.

А за мить вулицями звідусюди, мов на раптове гасло повстання, почали сходитись люди. Ішли зосереджено, без мови; ідучи, розминали руки й готували зброю. Це була сіра юрба подертих пальт, засмальцованих кашкетів, шапок, нечищених черевиків і військових гетр. Люди були різні на зріст і віком, а разюча печатка одноманости лежала на них, робила їх однакових, як голих у лазні. Їх різнили посади, становище, утримання, а це зникло, і нічого більше не мали вони, щоб різнитися.

Хапливо бралися до праці, бо було й лячно. Це не було дозволено, а й не заборонено, бо що заборонено першого дня махнівської влади, а може й усіх наступних днів? А нарубати дров так близько, коли суне ться зима на беззахисні оселі, коли надії стали подібні до холодних тіней мерців, і непевні, як вони, коли тепло й їжа піднеслися на височінь найбільших із жаданих сподівань, — нарубати дров, це прекрасно! Краса дерев, крапок природи серед її кам'яного заперечення й майбутнього листу на них мусіла впасти перед насолодою мати паливо, що воно візьметься великим, з сивої давнини посланим огнем.

За тими, що йшли, уже бігли. Без видимих засобів швидко котилася околишніми кварталами тепла чутка:

— Рубають — і нічого

От хитнулося перше дерево. Хтось гостро гукнув: „бережись", усі завмерли, замовкли пилки. Чорний стовбур, розкинувши гілля, велично накреслив у повітрі смертельну дугу і з раптовим хряском припав до землі. Була хвилька тиші й прислухання, а потім рух, бадьорість і сміх:

— Зрубали — і нічого

Юрби більшало. Чверть години тому порожня вулиця, приспана мрякою й жахом льохових ночей, захиталася й забреніла. Трьома кварталами вздовж бульвару не було вже гулящого дерева, і охочі, спізнившись, шикувалися заздрим натовпом, критикували й гукали.

Раз-у-раз лунало дзвінке — „бережись" — і хряскали грудьми дерева.

Аж з'явилися на розі представники влади — троє вершників-махнівців. Їх примітили відразу, певніше відчули. Але вони злякаєтися не дали й привітно гукнули:

— А ви що тут, сукини сини, робите? Геть к чортовій матері

Збадьоріла юрба відповіла їм лункім реготом:

— Приставайте до гурту!

— Підтягни конем!

— Заготовка!

Махнівці раптом пустилися кіньми поміж юрбу й оперезали перших-кращих нагаями. Їхні обличчя сміялися, удари були болючі, а братерські. І зникли за рогом назавсіди.

Андрій Петрович працював уперто, відхиляючи всі ласкаві пропозиції допомоги. І коли вимучене дерево таки впало, він задихуючись, переможно промовив:

— От і зрубав!

Він хутко обчухрав непотрібне гілля, зашморгнув мотуза, налигав себе й потяг. Тяг, як шкапа, спиняючись і сідаючи на свою жертву відпочивати.

— А як влучно сказано: очі на лоба лізуть. Ось вона — народна мудрість.

Позаду лягали останні дерева. Людська комашня розлазилася, тягнучи стовбури, гілля, несучи чураки. Тиша знова огорнула бульвар, що понурився й вишкірив з-під землі потворні високі пеньки. Він був роздягнений і пустельний. І над ним, серед оголеної порожнечі, знову мляво покотилися далекі гарматні шуми.

Того самого дня викинуто по місті врочисті об'яви:

„Громадяни!

Переможне військо революційних повстанців (махнівців) Україні звільнило вас від ненавісної влади золотопогонників. Ваш спокій і добробут охороняє пильне око революційного повстання. До порядку, громадяни, до мирної творчої праці! Військо революційних повстанців (махнівців) прийшло не панувати над вами, а назавсіди звільнити від усякої влади. Геть владу й державу! Живи, всесвітня революціє!

Штаб військ революційних повстанців (махнівців) — України".

А на ругий день вийшов уже й орган штабу — „Шлях до волі". Андрій Петрович уважно читав його в своїй кімнаті коло вікна напів заліпленому папером. Велику передову дав товариш Волін, зверхній ідеолог при штабі Махна, так званий „Ленін від анархізму".

(Дальше буде).

ВИСЛІД КАМПАНІЇ

ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ СОЮЗУ ДО 50,000 ЧЛЕНІВ

за час від 15. серпня 1947 до 31. січня 1948.

Наступні відділи, а є їх 49, виконали або перевиконали призначену їм квоту нових членів:

Ч. відділу	Квота	Число зорганізованих членів	Ч. відділу	Квота	Число зорганізованих членів
1	15	17	226	10	10
2	11	11	242	11	14
13	5	7	271	8	9
14	3	12	279	3	4
17	7	16	300	7	10
25	6	9	305	12	33
26	3	14	342	10	16
29	10	12	353	5	5
38	13	23	357	4	7
49	10	12	365	4	4
75	14	21	372	6	6
96	20	29	375	11	14
109	9	15	379	11	12
113	4	5	397	4	6
119	4	5	413	8	13
156	11	12	414	12	18
161	12	19	420	3	50
164	21	27	427	12	15
166	3	3	435	5	10
175	14	17	455	4	21
180	7	15	459	4	4
183	7	72	464	10	16
199	4	4	467	3	3
207	5	5	468	10	11
217	24	25			

Наступні відділи, а є їх 222, виконали частинно призначену їм квоту нових членів:

Ч. відділу	Квота	Число зорганізованих членів	Ч. відділу	Квота	Число зорганізованих членів
3	7	2	172	4	1
5	17	16	173	6	2
7	19	12	176	11	3
8	13	6	177	8	3
9	12	3	178	9	5
10	6	2	179	15	1
11	10	6	181	5	3
18	4	1	182	9	7
19	3	2	186	5	4
20	16	14	189	5	2
21	9	2	191	9	4
23	5	3	192	11	4
28	10	8	200	18	16
30	7	3	204	75	56
36	15	12	205	3	1
37	8	7	206	28	11
39	28	7	210	4	3
42	10	1	211	10	3
44	8	3	213	14	8
45	20	8	215	4	1
48	5	1	218	13	4
52	7	2	219	30	12
53	9	2	220	14	1
54	6	2	221	44	13
55	7	6	228	5	1
57	13	1	230	28	17
59	14	8	234	12	10
61	5	1	235	9	3
63	34	31	237	17	1
64	9	1	238	26	17
65	11	3	239	21	1
67	9	5	245	8	6
69	7	2	246	4	1
70	13	3	248	7	3
71	6	2	251	15	6
74	5	2	252	8	5
76	17	11	253	7	4
80	4	2	254	10	2
81	7	2	262	6	4
83	14	9	265	4	2
84	8	5	266	10	3
85	14	12	268	9	4
87	10	2	270	13	3
90	18	11	274	18	5
91	22	3	275	7	2
93	8	2	276	19	4
94	40	22	277	18	2
99	10	6	280	10	2
102	35	18	281	12	7
103	7	1	282	3	2
104	10	2	283	10	4
105	11	5	286	7	1
106	16	8	287	4	2
107	19	2	289	3	2
112	25	4	290	5	4
116	5	3	291	12	1
120	13	4	292	43	15
121	10	8	293	10	8
123	9	3	296	20	4
124	7	3	297	3	1
125	13	10	298	6	2
128	3	1	304	7	4
130	24	8	308	6	2
133	8	4	309	4	1
135	5	1	311	3	1
136	12	3	316	24	12
138	5	2	317	7	3
140	6	2	318	9	2
142	10	5	319	7	5
144	5	3	320	8	3
145	7	4	321	7	2
146	11	9	322	4	2
147	32	11	325	26	15
148	4	1	326	5	1
149	5	1	327	4	1
150	17	5	330	12	5
151	11	4	331	6	1
155	28	13	336	14	5
158	17	5	338	16	2
159	5	3	341	23	11
160	6	1	343	12	10
163	14	2	344	5	1
167	7	1	345	9	1
168	10	6	347	11	2
170	13	6	348	12	6
171	6	3	349	3	1
350	9	8	426	3	1
351	6	2	428	10	4
352	7	1	429	4	1
355	4	2	432	80	76
358	14	2	433	3	2
359	4	1	436	10	5
361	83	75	439	12	1
363	9	1	441	20	4
364	25	12	443	10	5
367	20	4	445	20	3
369	17	3	448	4	1
370	13	8	451	10	1
371	19	11	452	3	2
373	5	1	454	3	1
374	5	1	456	10	4
378	3	1	458	11	4
383	16	13	461	10	3
385	15	3	462	10	5
386	7	3	466	10	2
388	12	10	469	15	11
390	11	3	470	10	2
393	3	1	471	10	4
403	8	1	473	30	4
406	16	4	474	10	3
409	4	2	475	3	2

Ці відділи, які вище не були зачислені, а є їх 193, не придбали в цій кампанії ані по доному членові.

У повищому списі є зачислені всі члени, яких аплікації були прислані до кінця січня 1948 року.

Головна Канцелярія У. Н. Союзу.

Поради при висилці пакунків до Европи

Багато наших громадян пересилає своякам чи знайомим харчеві посилки з Америки. Дотеперішний досвід виявив вже досі деякі недомагання, що їх треба уважно вистерігатися, щоби ті посилки приходили неушкоджені для призначених осіб.

Передусім треба постаратися, щоби посилка була дуже дбайливо опакована зі зовні, в тривалому, твердому картоні, старанно перевязана кріпким шнурком або дротом і по можности защита в мішок.

В середині пакету треба окремо відділити і перегородити товари, що опаковані в паперових мішечках чи коробках, а окремо консерви в бляшаних пушках, бо ці останні підчас транспорту продирають паперове опакування і зміст розсипується та вимішується.

Беручи до уваги високі оплати пересилки, треба по змозі висилати товарі, що мають малий обем і вагу, за те велику відживчу вартість і високу цінність. Тут відчувається особлива недостача цукру, кави, какао, товщу й молока для дітей і т. п. Також відчувається недостачу одягу найбільше у малих дітей, а передусім обуви і білизни та для немовлят пеленки. Для старших потрібні передовсім черевики, сорочки а в дальшу чергу одяги.

Всякі одягові части повинні бути в бездоганному, здатному до вжитку стані, бо тут не має ані ниток ані латок.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Роман І. Смук,
директор на Зах. Европу.

НОВІ „УКРАЇНСЬКІ" ПОШТОВІ МАРКИ.

Філятелістичні кутки американських газет повідомляють, що „Росія випустила серію нових поштових марок з нагоди 30-річчя незалежности Совєтської України".

А може б так міністер закордонних справ незалежної Совєтської України п. Мануїльський випросив у Москви дозвіл, щоб його незалежна Україна могла випустити собі хоч раз поштові марки сама?

ФРАНЦУЗЬКО-БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ДОГОВІР.

Брусель. Бельгія, 23. лютого. — Сьогодні тут повідомлено, що між Бельгією і Францією досягнено порозуміння щодо сплати в золоті французького довгу Бельгії. Рівночасно торговельний договір між обома країнами продовжено до серпня цього року.

АДРЕСИ УСТАНОВ,

які займаються спровадженням імігрантів з Европи до Америки:

1. **THE CATHOLIC COMMITTEE FOR REFUGEES,** 165 W. 14th St., New York 11, N. Y.
2. **UNITED SERVICE FOR NEW AMERICANS,** 15 Park Row, New York 7, N. Y.
3. **HIAS,** 425 Lafayette St., New York 3, N.Y.
4. **AMERICAN FRIENDS SERVICE COMMITTEE,** 20 South St., Philadelphia 7, Pa.
5. **CANADIAN LOCATION SERVICE,** 4221 Explanade Avenue, Montreal, Canada.

З повижче згаданих, установа під ч. 1 — займається католиками; під ч. 2 — протестантами й православними; під ч. 3 — жидами; під ч. 4 — ближче неозначеними особами.

Адреса організації „КЕР" — CARE — яка висилає на замовлення харчові пакунки, так звані „десять в одному" ($10 за пакунок) є слідуюча:

CARE
50 Broad Street, New York, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Д-р Володимир Ґалан.

ПРОПАГАНДА І ПРОПАГАНДА...

В українській пресі в Европі та Америці пишеться тепер часто на тему, як вести між чужинцями пропаганду в справі України. Читаючи ці зауваги і приглядаючися дійсному нашому життю треба признати рацію тому англійцеві, який сказав, що в слов'ян є між словами і ділами така різниця, як між небом і землею.

Сучасна трагедія українського народу, якої виразом є теж і сотні тисяч скитальників, дають українцям змогу повести таку могутню пропаганду в українській справі, якої не могла б здавити ніяка ворожа рука. Одначе ця пропаганда мусіла б бути будуюча, творча.

Берім такий реальний приклад. В Парижі закупив ЗУАД Комітет дім та віддав його до вжитку нашого громадянства. В домі приміщуються майже усі наші організації, існуючі у Франції, але ні одна з них не спромоглася досі на таку працю, яка була б доброю пропагандою для українського імені. Не забезпечено інвалідів, не створено сиротинця, не створено переселенчого пункту, не створено нічого, чим можна було б похвалитися перед чужинцями як **нашим твором,** у чому ми виявили б нашу **організаційну творчість** не в словах, але в ділах. Правда, ці недомагання можна виправдувати, але світ не хоче розуміти наших **оправдань,** він хоче бачити нашу працю, наші успіхи, а не витрату нашої енергії на розколи і анархію. Добре сказно в статті „Свободи" п. н. „Наше Становище", що ми в Америці знаємо багато та не видвигаємо наверх усього, бо воно нікому не потрібне. Це не значить, що не маємо звертати уваги на болячки, які відаються у наш національний організм та тут і там руйнують наші придбання. От в Швайцарії Американські Допомогові організації відмовилися приймати поміч для українських студентів. Знов на днях ЗУАДК одержав урядове письмо від організації КАРЕ, надіслане від одної з її закордонних місій, яке звучить:

„В залученні пересилаємо Вам копію листа одержаного від нашої закордонної Місії в...

Копія листа:

„Прошу вглянути в справу....

„Виглядає, що тут наступив розлам між українцями і через взаємні обвинувачення в комунізмі, колябораторстві, торгівлі на чорнім ринку і т. д. тяжко сказти, з ким я маю до діла. Прошу дати мені вказівки".

Коли я згадав, що різниця в наших словах та ділах є дуже велика, то це зокрема відноситься до цього міста, де склалась згадана в горі подія. Як раз у цьому місті появилась в пресі довша стаття про **потребу та методи національної пропаганди.** У той же час бачимо ось такі **реальні вислідн** праці декого з наших людей.

В часі повороту до Злучених Держав бачив я образ одного карикатуриста п. н. „Є Концерти і Концерти". На образі в одному місці грала оркестра, а в другому місці пасажири, які не почувались зовсім добре від морської недуги", давали рибам другий концерт... Так є і з деякою нашою пропагандою.

Століття комуністичного маніфесту та Україна

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Маркса став прямо руйнуючим для українського народу, що саме по 1848 році відроджувався до власного національного життя. Інтернаціоналізм Маркса казав українським масам робітників та селян, що становили 95% цілого народу, бути байдужим до інтересів України, бо вони, як рядові пролетарі пролетаріяту Росії чи Австрії, мають боротися за загальне соціяльне визволення, а не за національне визволення України.

В практичнім політичнім житті це означало, що український робітник має йти одним фронтом проти польського шляхтича, тільки як шляхтича, а не як проти можновладця та адміністратора України. Український селянин та робітник на східній Україні мав йти з російським робітником навіть проти таких патріотів української землі, як Чикаленко, чи йому подібні, що то не тільки своє майно, але ціле своє життя віддавали на службу України, бо по засадам Маркса вони були клясовими ворогами.

На переломі 19-го та 20-го століття, якраз на передодні великих історичних подій, що розпочалися 1914-го року, українська інтелігенція в Росії наповняла російські соціялістичні партії, що приймали інтернаціоналізм Марксового маніфесту за свої кличі. Цей інтернаціоналізм здеморалізовав у великій мірі українську інтелігенцію, через що вона не була спосібна сповнити як слід своїх обовязків зглядом української батьківщини в великі історичні часи.

В історії українського життя під Росією ми запримічуємо трагічне явище. Батьки були нерідко в 19-тім столітті правдивими піонірами українського національного відродження, а їхні діти, виховані в підземних закамарках російських інтернаціоналних партій, ставились байдуже до визволення України, а навіть були не раз її виразними ворогами. Прикладів хіба не треба далеко шукати. Показовим прикладом є син великого письменника Михайла Коцюбинського Юрко, що вів московсько-большевицькі полчища на Київ, Матір Українських Городів.

Таких Коцюбинських було тоді в Україні більше. Одні з них виразно ставали на службу червоного московського окупанта України, аж доки самі марно не згинули. Другі, як духові раби, тягнулися за хвостом російських партій меншевиків соціялістів-революціонерів, трудовиків, параліжуючи визвольні змагання українських мас зрадливими кличами про можливість співпраці „з руською демократією" у федеративній Росії. Замість розуміти, що без визволення України не буде ні української демократії, ні навіть українського соціялізму, вони баламутили маси, які краще добачували інтерес України, ніж їх провідники, запаморочені інтернаціоналізмом Маркса. Знов їхні діти, яким уже остогид соціялізм, а які виросли без виразної української душі, опинялися в рядах російської демократії. Прикладів на це є теж багато.

Оце роля Марксового інтернаціоналізму в житті України.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Коляда на Зл. У. А. Д. Комітет.

Спис коляди зі західної сторони міста Дітройту, на Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Колядували з Українського Золотого Хреста, ч. 14.

Жертували по $10: А. Градовський, І. Дячун, А. Маланич, А. Кривий; Т. Винничук $7; по $5: П. Федик, С. Левкут, В. Ділик, Й. Пошивак, А. Соломка, С. Ярмій, С. Гельнер, Ф. Гудзіль, Й. Масьляк, А. Маланяк, А. Ониськів, Г. Іваськів, Укр. Ам. Пол. Клюб, В. Візничак, С. Балаківський, І. Стружовський, К. Ігнатюк, о. С. Побуцький, С. Кунька, В. Олексин, С. Наконечний, І. Батрин, В. Цембаліст, Н. Набережний, Р. Григорко, А. Горбаль, В. Нагайло, М. Совяк, С. Ґава, А. Дутка, М. Юркевіч, К. Михалячук, П. Шийк, М. Дворянин, С. Курилів, д-р І. Ґрибик, М. Чуй, М. Фербей, М. Першал, П. Романців, І. Бойко, І. Семеґен, А. Котович, І. Столяр; по $4: І. Козачок, С. Дулька; по $3: І. Віхорок, А. Кордаш, А. Любільська, Н. Кінащук, П. Зелінський, А. Грабовецький, Н. Небоженко, П. Баран, П. Б. Ресtaврант, В. Микитюк, Г. Малиняк, П. Новак; по $2: І. Возник, А. Кіхтан, М. Гаврильців, А. Павлюк, І. Верещук, Й. Верещук, Т. Михальчук, М. Якимович, В. Яворський, І. Турпак, Б. Шкільник, Н. Н. В. Колодій, П. Тимочко, І. Іваніцький, М. Балаківський, А. Сорока, Д. Т. Лазар, В. Непюк, В. Герман, Н. Гладій, С. Онофрейтон, В. Принишин, П. Боднар, М. Маланяк, М. Семеґен, А. Давсон, А. Кримко, Т. Тимнюк, І. Каменецький, Н. Колтик, М. Прокіпчук, П. Половий, І. Ладика, О. Зданкевіч, А. Борейко; по $1: І. Бас, А. Ґрошко, І. Гнастарко, Г. Горбатюк, О. Куляга, З. Коляка, І. Бурак, П. Фариняк, Ф. Демко, В. Белей, С. Михалюк, Й. Повчанич. — Разом $397.

Колядники Союзу Українок, відділ 23.

По $5: Мішіган Ліг, д-р Грибик, Градовський, о. С. Побуцький, Бродяк, Іваськів, Кунька, Слупецький, Бородач; по $3: Череба, М. Попович; по $2: Нипюк, Михайлишин, А. Куптик, Прибишевський, Ясінський, Нипюк, Кардаш, Бартіщ; по $1: Пицко, Пиріжок, Мазуркевич, Сидор, Коляга, Осип, Тустановський, Юра, Чорний, Камінецький, Питель, Кущук. — Разом $79.

Клюб Мазепи, від. 183 У. Н. Союзу $32. Заколядував Й. Масляк $10. По $5: І. В. Іванчук, Й. Ґурський, М. Гусак, Балон; по $3: Сидорик, І. Бац; О. Кахній $2; по $1: І. Ващук, Рогач, Боняківський. — Разом $73.

Український Народний Дім, зложив на руки Комітету коляду $75.

Загальний прихід був з коляди на західній стороні Дітройту $624, котрі передано до Допомогового Комітету. Всім колядникам і жертводавцям складаємо щиру подяку.

За Комітет: **В. Ділик.**

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

На скитальців.

Дня 18. січня відбувались збори 288 відділу У. Н. Союзу, в часі яких завитали колядники, М. Заболоцька і Н. Малицька, а п. Брус пояснив, що коляда іде на допомогову акцію ЗУАД Комітету. Від відділу жертвовано $10, а члени зложили по $2: М. Брус, В. Гук, В. Когут; по $1: А. Кубарич, Ю. Чайка, П. Нішпан, В. Золик, А. Кіндзерський, В. Кафарич, А. Данилюк, Д. Мушастий, -. Присташ, Ф. Данилюк, В. Валько, а решта дрібними. — Разом $27.

На прохання Допомогового Комітету о. М. Колтуцький згадав 8. лютого в церкві про наших скитальців в Німеччині та їхне важке життя, а теж і за борців, що далі проливають кров за самостійну і вільну Україну. Переведено збірку, на яку жертвували: І. Н. Малицький $7; Чічерські $5; Ю. Зовик $5; М. Брус $3; а по $2: Заболоцька, Григорушка, А. Свсак, Тимків з дружиною; по $1: М. Паховська, К. Морикін, Шуров, Немій, Кузмин, М. Кришка, А. Мадриґа, Кінзерська, К. Борута, М. Ратчук, П. Томис, А. Ґонтарик, Т. Корінь, Л. Іапажорний, Криніцка, К. Зовик, М. Каспряк, С. Каспряк, М. Явний, І. Біленький, Ш. Ратчук, С. Шкільний, М. Юркевич, Ш. Куземчик, Д. Коростинський, Ф. Григоруш, Кумонька, Гриньків, а решта дрібними. Коляда в церкві $73.49. Укр. Ам. Дем. Клюб замісць вінка по пок. члені А. Навроцькім $10 на скитальців. Відділ 57 Провидіня $5. Разом усього $116.24. — Розхід $24. — Вислано до ЗУАД Комітету в Филаделфії $116.

Комітет.

ДЖАНСТАВН, ПА.

На допомогу скитальцям.

Наш старий Комітет рішив піти від хати до хати і так зібрати хоч дещо на допомогу нашим скитальцям в Европі. Зібрано $75 і вислано до ЗУАД Комітету. Комітет складається з таких громадян: Н. Онишко, голова, Ю. Бандровський, касієр, а М. Ґрисяк, писар. Комітет щиро дякує тим, що зложили жертви, а висказує ганьбу тим, що не мають людського відчуття для недолі наших рідних. Жертвували: Сестрицтво при церкві св. Петра і Павла $10; Товариство Поступ, від. 117 У. Н. Союзу $5; по $5: М. Ґрисяк, П. Онишко, С. Пунийко, П. Мащак, М. Гладьо, Й. Бандровський; по $2: А. Пшишажнюк, Г. Ковальчик, Н. Міхалонька, К. Білас, Н. Возняк, І. Шевчук, М. Липко, А. Нестор, М. Олійник, А. Ґловар; по $1: Савчин, Чемерис, Гамонка, Ричак, Каплун, Корівчак, Пастернак, Гужальський, Билий, Миґаф.

М. Ґрисяк.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

В память поляглого сина.

В пятьлітну річницю поляглого в Австралії за американську свободу сина Івана жертвували громадяни Осип і Анна Кава $10 на допомогу воякам УПА. Жертву вислано до ЗУАД Комітету в Филаделфії.

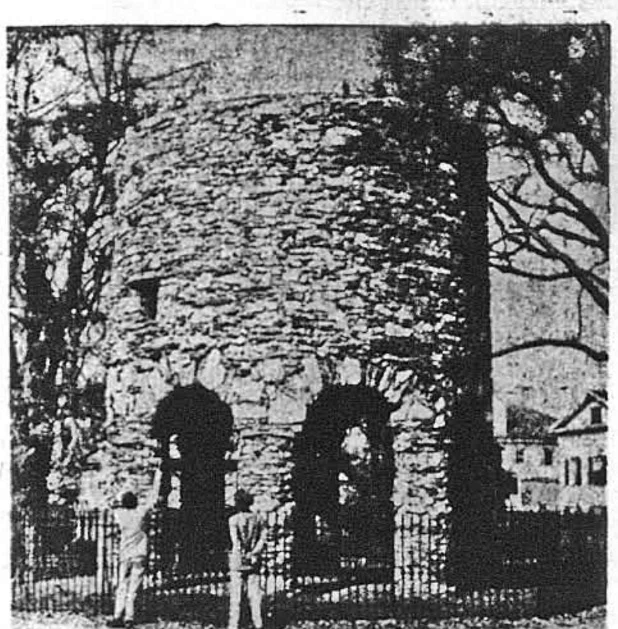
ШІКАҐО, САВТ-САЙД, ІЛЛ.

$747 коляди для скитальців і Української Повстанчої Армії.

Життя в нашій полудневій части Шікаґа стоїть цілий рік на мертвій точці. Ніякого підприємства народного не устроюється, а більше активні громадяни беруть участь на вічах чи концертах на Норт-Сайд і там складають жертви в грошах на народні цілі. Одначе є і такі на Савт-Сайд, що нігде не йдуть і не дають на ніяку добру народну ціль. Але доброю сторінкою нашої громади є це, що майже що року находяться охочі колядники які відвідають бодай по більшій части українські хати з колядою.

Правду кажучи, вже є трудно і колядників дістати. Кожний має якусь причину відмови. Колядників приймають щиро в кожній хаті і дають по можности, чим хата багата.

Хотяй і були такі, як передбачував п. Крупка з Дітройту, пишучи про це до „Свободи", то додам, що були теж і такі, й в нас, що почувши стук колядників, гасили світло. Були і такі, що люблять аргументувати, на що колядники не мають часу. Були і такі, що зміряли колядників від стіп до голови і запирали двері, слова не сказавши. Одначе це за малий відсоток і їх не враховуємо до українців.

ЧИ НЕ ПЕРША ЦЕРКВА В АМЕРИЦІ?—Отсі камяні мури, що їх маємо перед собою, мають бути, як догадуються учені археологи, останками прешої християнської церкви на американській землі. Розкопи виявляють, що церква побудована норманами десь 100 років перед прибуттям Колумба до американських берегів. В цьому часі будували подінбі церкви в Скандинавії.

Коляда принесла би більшу суму, якби найшлося стільки колядників охотників, що можна би їх розділити на групи і райони. Тоді закінчили б коляду в двох- трох днях, що малій горстці колядникам неможливо і тому багато українських родин пропущено.

Треба дати признання п. Д. Ґіжовському за ініцятиву, котрий майже що року як не колядує, то возить машиною колядників. Цим разом рівнож віддав найбільше свого часу цій справі.

Другим подібним є п. В. Сабан, котрий старався про успіх коляди і дав свою хату на збірний пункт колядників. Це не маловажна справа, бо кілько то нанесли снігу-бруду до хати у часі коляди!

Відділ 220 У. Н. С., св. Петра і Павла, виасиґнував з каси $50 і вже вислано до ЗУАД Комітету. Додатково члени цього братства зложили коляду як слідує: по $5: Г. Гаврилюк, В. Саґан, І. Кравчишин, П. Вербяний, І. Юрчак, Ю. Кріль, Г. Гарасим, І. Тарандій; по $2: Д. Костик, А. Бубен, І. Сахно, разом $39. В. Саґан і Д. Ґіжовстький зібрали по хатах $12. — Разом $51.

Заколядовано $696. — Разом робить суму $747, котру вислано до ЗУАД Комітету у Филаделфії.

Возили автомобілями колядників даром і самі колядували: І. Побуцький, Д. Ґіжовський, А. Саґан, Г. Гарасим і П. Пуцило. Колядували: І. Кравчишин, І. Ковалишин, А. Циган, В. Подоляк, П. Харковий (новий скиталець), Д. Гарасим, панночки: Марійка Проць, Стефанія Ендзьо і Ірина Гладкий, а з Позин Ілл. Іван Сняданко і син.

Перед Різдвяними Святами зорганізовано „Т и м ч а с о в и й Комітет Допомоги Скитальцям на час коляди, в котрого уряд ввійшли: Д. Ґіжовський, предс., Василь Саґан, касієр, і Іван Побуцький, секретар. Старанням цього тимчасового уряду буде скликати в найближчій будуччині збори і вибрати постійний уряд. Покажім, що наша громада в Шікаґо Савт Сайд проявляє також якесь життя! Тимбільше тепер, коли треба нести поміч нашим скитальцям та Укр. Повстанчій Армії.

Коляду зложили: адв. Т. Фльора $20; по $10: Н. Бернатович, Е. Ковалик, д-р П. Канчір, д-р М. Мелин, Д. Кошиль, С. Брудний, Е. Софяк з Ґері,, Інд.,; П. Іваньо $6; по $5: Г. Марко, В. Огнистий, В. Процик, П. Ссяданко, С. Ментус, О. Олешко, С. Андрушко, Т. Семенюк, В. Саґан, Д. Ґіжовський, А. Ґіжовський, син Дмитра, Т. Матичак, Т. Саламан, І. Козар, І. Демцьо, Н. Кіт, В. Демко, М. Тарандій, М. Гірняк, В. Сахно, В. Федор, С. Юрчак, М. Ґірка, В. Малек, І. Кравчишин, Г. Гарасим, І. Чорняк, І. Ларсон, О. Зеліско, І. Чорній, С. Шалько, С. Семерак, Г. Гаврилюк, І. Ковалишин, П. Жовнірчак, П. Блідий, д-р М. Сіменович, І. Побуцький, Г. Горинь, Ксеня Наконечна, В. Ґериті, В. Ґула, М. Шумовська і В. Горинець; по $4: М. Блідний, с. Теодора, і А. Ханасик; по $3: Ю. Кріль, С. Проць, П. Пуцило, Н. Гуменюк, Мафрік, Д. Ендзьо, П. Войтович, Л. Гладкий, Г. Козік, В. ПОдоляк, І. Юрчак, І. Погребний, І. Сахно, А. Мироха, Н. Семендик, Гимнюк, А. Гладкий, С. Москук, К. Мушинська, М. Світенький, П. Блідий, П. Пітула, і Фитель; по $2: І. Стефанов, М. Зелес, В. Зелес, А. Партика, Г. Абрамик, І. Осідач, Г. Козак, А. Трусяк, Я. Ковальчик, Д. Гарасим, Н. Столярчук, М. Давидяк, І. Савчин, М. Урбан, Е. Олешко, І. Тарандій, В. Кузьмак, О. Гумняк, А. Циган, М. Заяць, І. Чайка, В. Ґіґлюк, І. Ґіґлюк, О. Саска, М. Балик, К. Ґула, Р. Пелех, М. Стечний, М. Фоца, П. Венкус, О. Янчук, С. Шумовський, Н. Гринишин, І. Куропась, Е. Кос, М. Перон, А. Фоша, С. Іваньо, В. Кучерепа, О. Крисоватий, Т. Бартош, І. Ґіжовський, К. Гнатишак, О. Пітула, С. Ґула, І. Когут, В. Никола, В. Вовчук, Т. Митьо, А. Бідачка, М. Ковальчик, А. Пілінак, К. Пирович, С. Кучерепа, М. Блідий, К. Савка, І. Сняданко, Н. Скринек, С. Киселик, Д. Ґінсьорський, І. Куйбіа, М. Маґдзяк, С. Щурко, В. Стаюра, П. Фіґель, І. Ґіжовський, К. Кукура. К. Щербата, А. Бариндас, К. Маґікіс, П. Кузьма, Н. Свистович, С. Подоляк, І. Карплюк, П. Кузів, Ф. Філк, М. Безон, Г. Навронський, І. Корба, В. Щурко, А. Марко, П. Трусяк, І. Раик, А. Ґіжовський, Т. Криванько, П. Вербяний, Д. Мельник, Р. Рокос, М. Пендис, Т. Бреґін, П. Зеліско, С. Кузьменко, Деника, П. Дутканич, К. Ґвоздь, А. Кулик, А. Бубен, М. Облочинський, В. Ламацький; по $1: А. Облочинська, Г. Перон, А. Луців, Б. Пелех, Г. Фіґель, І. Фоца, В. Савчин, Е. Пайда, Г. Хвостяк, М. Чорняк, І. Осідач, Е. Юрчак, Р. Ґресько, А. Савчак, М. Демко, С. Шейфер, А. Рибак, А. Станько, П. Ґорак, Похальська і Посnak, О. Блідий, І. Бреґіж, М. Шимбал, Кларковський, І. Дибуляк, А. Романишак, Т. Гришевич, О. Гайдук, Г. Сабал, О. Сава, П. Чирко, М. Березовський, Н. М. Зелейко,, І Дорош, І. Волошинський, М. Загалайко, Р. Сміховська, О. Ершман, сестри Василіянки, О. Камала, І. Гнатишак; решта дрібними.

Коляда в Позин, Ілл.: І. і С. Сняданко $10; В. Відошинський $5.

Коляда в Гарвей, Ілл.: Н. і М. Гуцул $10; по $5: В. Мудрик, А. Кухарський, І. Кріль, І. Устіяновський, П. Галун; по $3: І. Картофіль, М. Бойко; по $2: С. Цицоловський, Боярчук; по $1: Смолін, і Т. Лесько.

На цім місці складаю щиру подяку тим, що ходили колядувати і тим, що дали коляду.

інж. **Іван Побуцький**, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Один з читачів „Свободи", Ню Йорк. — Запитуєте, „як правильно по-українськи має бути слово: картопля, картофля, бараболя, бульба, мандрука чи ще як інакше?"

Правильно по-українськи є **к а р т о п л я** (род.: картоплі, множ.: картопель); картофля — це з російського „картофель". Українська літературна мова має теж слова „бульба" і „бараболя". Слово „мандрука" створене в одній з багатьох українських говірок, подібно як і „бульбаки" та інше. Б. Грінченко в своєму Словарі крім „картоплі" і „бульби" наводить ще, як українські, теж: картохля, картошка, бубляхи (самий овоч, що не вживається). Проте, це тільки з місцевих говірок. Найкраще користуватися словом „картопля" (Шевченко: ...а на Січі мудрий німець **картопельку** садить).

Шікаґо, Ілл. — До звіту жертв на У. К. К. додати: Іван Курко $5.

П. Р. — Цей канадійський труп не варт цього, щоб ним тепер займатись. Йому подібних маємо й на нашому ґрунті.

ПОШУКУВАННЯ

ПОШУКУЮ синів брата ВОЛОДИМИРА і СТЕФАНА БУҐРИН

з села Яструбків, повіт Львів. Були забрані до російської армії в 1941 р. і німці взяли в полон в 1941 р. та до нині нема про них відомости. Хто знає про них, або вони самі, прошу повідомити мене:

FRANK BUGRYN,
299 Middle Street,
Forestville, Conn., U. S. A.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 12. лютого 1948 року помер у 77. році життя

ДЕМЯН ЛЮБУНЕЦЬ,

член Бр. св. Петра й Павла, від. 81 У. Н. Союзу в Куртіс Бей, Мд.

Покійний вступив до У. Н. Союзу 1912 року. Походив з села Гайворонка, повіт Підчайці, Західна Україна. Полишив в жалобі жену Марію, 2 сини, 2 дочки, 13 внуків і 2 правнуки.

Похорон відбувся 16. лютого з дому жалоби при участи родини, членів відділу, приятелів і знайомих до катол. церкви св. Петра й Павла, відтак на цвинтар св. Хреста. — В. Й. П.!

А. Луцяк, секр.

Дня 13. лютого 1948 року помер у 57. році життя

ІВАН ПРОЦАК,

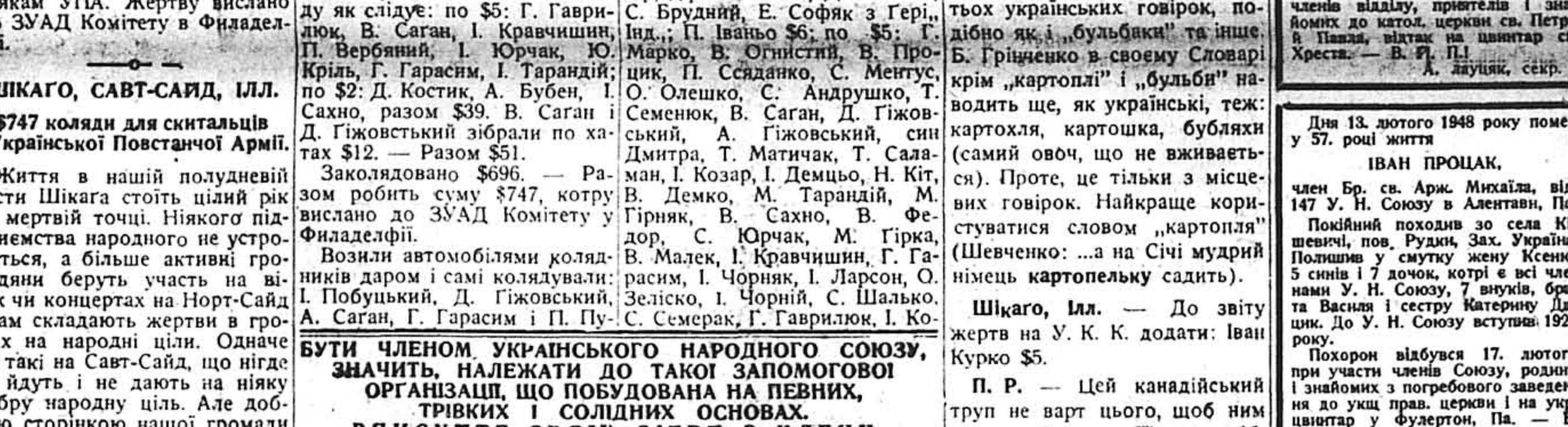
член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147 У. Н. Союзу в Алентавн, Па.

Покійний походив зо села Кішевичі, пов. Рудки, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Ксеню, 5 синів і 7 дочок, котрі є всі членами У. Н. Союзу, 7 внуків, брата Василя і сестру Катерину Дацик. До У. Н. Союзу вступив 1925 року.

Похорон відбувся 17. лютого при участи членів Союзу, родини і знайомих з погребового заведення до укщ прав. церкви і на укр. цвинтар у Фулертон, Па. — В. Й. П.!

І. Федорка, секр.

ТАРЗАН, ч. 1790. Влуча при стрілянні.

Крас вистрілив в злості між листя, а один з його товаришів почав реготатися.

„Таж це лише малпа, капітане" — сказав він. „Я був свого часу в цирку і ми чули їх кожної ночі.

Так успокоєний маркетан пробував наново заскарбити ласки в Джени.

Однак як і перед тим вдарив у нього знову добре вимірений горіх.